

Ledňáček: létající drahokam

(Týdeník televize – Ledňáček: létající drahokam: Dana Hlavsová – upraveno)

Tak se pro modré, zelené a oranžové zbarvení říká ledňáčkovi říčnímu, který žije i u nás. Počet se odhaduje na 500 až 900 párů.

.....

Spatřit ho můžete po celý rok v blízkosti větších či menších vodních ploch, mokřin, řek, nebo potoků. Tento malý a plachý ptáček žije samotářsky a tam, kde se objeví je zaručeně čistá voda.

.....

.....

Ledňáček neustále poletuje sem a tam, aby ohlídal své teritorium. Pokud se na jeho území objeví nějaký veřelec, chvíli ho pozoruje ukrytý ve větvích. Pomalu, jakoby sbíral odvalu, se skloní a začne kývat hlavou ze strany na stranu. Roztahuje křídla, a když pak zaútočí, chytí svého soupeře zobáčkem za hlavičku a přidrží mu ji chvíli pod hladinou. Většinou ale jen pár vteřin, jde vlastně jen o zastrašování. Když sevření povolí cizí ledňáček rád vyklidí pole.

.....

.....

Rychlým poletováním (až 45 km/h) spotřebuje ledňáček spoustu energie, kterou musí neustále doplňovat. Loví drobné rybky, hmyz i menší obojživelníky, a to dost odvážným způsobem. Ukryje se do větví těsně nad vodní hladinou nebo třepotá ve vzduchu křídly, „stojí“ na místě a číhá na kořist ve vodě. Když ji uvidí, vrhne se střemhlav pod hladinu, uchopí ji do zobáku a vylétne z vody ven. Oči má i pod vodou otevřené. Neohroženě se potápí až do hloubky 1 metru.

.....

.....

I když se zdá, že ledňáček je dokonalým lovcem, není tomu tak. Úspěch slaví málokdy. Asi jen každý desátý jeho pokus je úspěšný. Ulovenou rybu zabije několika údery o větev a polyká ji moudře hlavou napřed, aby si neporanil hrdlo o rybí šupiny a ploutve. Pokud ji nese v zobáčku obráceně, míří s ní za mláděty do hnízda nebo za samičkou. Za den ledňáček spotřebuje kolem 10 rybek, a tak se musí opravdu snažit. Znamená to pro něj, že se musí nejméně stokrát za den potopit pod hladinu.

.....

.....

Ledňáčci žijí v norách, které si sami hloubí na příkrých březích v blízkosti vod. Ptáček nalétává znovu a znovu nohama napřed na měkkou půdu, dokud nevytvoří mělký důlek. Ten pak zobáčkem postupně promění v noru. Chodbička bývá dlouhá až půl metru a na konci je malá komůrka.

.....

.....

Ted' už jen sehnat samičku. Barevný ptáček si s věrností starosti nedělá. Dokáže hnízdit i se třemi samicemi současně! Další partnerku si najde v době, kdy první zasedne na vejce či krmí čerstvě vylíhlá mláďata. Po námluvách, kdy spolu pár podniká několikahodinové divoké honičky a létá hned střemhlav dolů a hned zase vysoko nahoru, může začít tzv. zasnubní krmení. Samec přináší samici potravu, uklání se a předává ji přímo samičce do zobáčku.

.....

.....

O mláďata se rodiče starají vzorně. Týdenní ptáčata jsou krmena každých 45 minut, dvoutýdenní po 25 minutách a starší každých 15 minut! Pokud mládě dostane potravu do zobáčku uklidí se dozadu, aby potravu dostalo i další mládě, které je na řadě.

.....

.....

Ve volné přírodě se ledňáčci dožívají průměrně 7 let, ale závisí to hlavně na počasí. Pokud je zima tuhá a vodní plochy zamrzají, je zle. Přes led se ptáček nedostane a mnohdy umírá hladem. Myslete na to při svých podzimních procházkách, ale i v zimě a v zamrzlém ledu sekejte díry. Kdo ví, třeba zachráníte právě tohoto krasavce.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

- ✦ Na světě žije 90 druhů ledňáčků
- ✦ Ryby tvoří až 65 % jeho potravy
- ✦ Denně musí sníst potravu, jejíž množství odpovídá 60 % jeho celkové hmotnosti
- ✦ Hnízdí od nížin do výšek 600 m nad mořem
- ✦ Váží asi 40 g, měří 14–17 cm a rozpětí křídel činí cca 25 cm

ÚKOLY K TEXTU

1. Najdi v každém odstavci **klíčovou větu KV** (uvádí téma, o kterém se mluví v odstavci), co všechno jsi z této věty zjistil?
2. Pokus se zformulovat otázku ke každému odstavci tak, aby odstavec byl odpovědí na otázku.
3. Vyplň pětílístek na téma LEDŇÁČEK